

С Т А Н О В И Щ Е

ОТ ДОЦ. ДИМИТЪР НИКОЛОВ ДИМИТРОВ

относно дисертационния труд на Елица Славчева Христова

на тема: „ОСМОГЛАСНАТА СИСТЕМА НА „БОЛГАРСКИЙ РОСПЕВ“ В СТИХОВЕТЕ НА ПСАЛОМ 140:1-2 ОТ СКИТСКИТЕ ИРМОЛОГИИ“

за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 2.4. Религия и Теология

1. Общо описание на депозирания дисертационен труд

Представената дисертация е в обем от 202 стандартни страници. В структурно отношение изследването е съобразено с изискванията за написване на научно съчинение и съдържа следните части – Предговор, Въведение, три глави, съдържащи основната част на изследването, Заключение, Използвана литература, Приложение.

Темата на дисертационния труд, определена след консултации с проф. Елена Гончева, дава възможност за извършването на научно изследване в областта на богословските науки и по-специално на църковната музика.

В представения труд, темата е изследвана детайлно, многоаспектно (засегнати са всички компоненти на музикалната тъкан), изключително професионално и има подчертано приносен характер както в научно-изследователска насока, така и в практично-приложен план.

2. Критични бележки и препоръки

Като специалист по църковна музика намирам този труд за много полезен, труд, който притежава достойнствата на докторска работа. Подробният анализ на мелодическата линия, като своеобразен самостоятелен феномен с определени интервалови и ритмоинтонационни характеристики, от една страна, и изследването на взаимното проникновено разтваряне на мелоса в текста и обратно, от друга, намирам за изключително стойностно, дълбоко аналитично и прецизно. Въвеждането на „нови“ понятия и многоаспектното поставяне на проблема за старите, използвани досега, разкриват благородната амбиция на докторанта да се изгради най-после музикално-терминологичен речник, който да е напълно приложим към източната църковна музика, за да не се привнасят механично термини от западноевропейската музикална теория и григорианското пеене, които не дават адекватна и точна представа за явленията в монодийната източна църковна музика. Освен тази благородна амбиция, докторантът, излагайки някои свои хипотези относно записването на различни музикални системи и преводите им, демонстрира дълбоки познания в областта на монодийната песенна практика днес, които познания правят хипотезите ѝ смели, но с голяма вероятност за точност.

При внимателен прочит на същностната част се сблъскваме с научна мисъл, която изключително прецизно, системно, задълбочено и много авторитетно защитава своята докторска теза. Там, където Елица Христова изследва отделните гласове на „болгарский распев“ и стига до глъбинно разглеждане и на най-малкия детайл, специалистът музикант не би могъл да намери никаква неточност, претенция или самоцелна изява на аналитична мисъл. Целият труд е написан със смирение, изследователската работа е

проведена с желание и е вдъхновена от искрената привързаност на колегата към изследвания материал и проблемите на източното църковно пеене.

Трябва да отбележа, че Елица Христова извежда изключително ценна методология за изследване и изучаване на монодийната църковнопесенна практика като цяло и отделни, характерни за тази музика явления. Дисертацията има определено приносен характер по отношение на изследването на осмогласната система на „болгарский роспев“. В научно-практически план се установят взаимовръзки както с по-стари, така и със съвременни образци от монодийната практика на Православната църква. Даденото Приложение дава много точна представа и информация за поставените в дисертацията проблеми и явления. Дисертационният труд е съобразен с дадените препоръки по време на апробацията и отговаря на всички академични изисквания за написването на научен труд.

В заключение, като цяло намирам изследователската работа на докторант Елица Христова за изключително плодотворна и горещо препоръчвам на почитаемите членове на Научното жури да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“.

19.07.2012 г.

доц. Димитър Димитров